

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec nad Wierzycą PLH220073 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec nad Wierzycą PLH220073 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014 poz. 1843). Powyższy plan zadań ochronnych został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 lutego 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec nad Wierzycą PLH220073 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 poz. 1116).

Niniejsza zmiana polegająca na doprecyzowaniu celów działań ochronnych wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000.

Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

1. indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
2. kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
3. indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
4. indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki PMŚ GIOŚ, konkretne miary wskaźników.

Siedlisko 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
Powierzchnia siedliska według SDF (aktualizacja 2022-03) wynosi 1,98 ha. Dla przedmiotu ochrony nie określono wartości wskaźnika „gatunki charakterystyczne” do osiągnięcia w ramach PZO, ponieważ badania terenowe w ramach opracowywania planu zadań ochronnych były przeprowadzone w nieoptymalnym terminie (wrzesień, po sianokosach). Jedynym stwierdzonym gatunkiem reprezentatywnym dla siedliska był wyczyńnic łąkowy *Alopecurus pratensis*. Z uwagi na powyższe zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy na temat występujących gatunków charakterystycznych tworzących siedlisko.

Siedlisko 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
Powierzchnia siedliska według SDF wynosi 1,7 ha (aktualizacja 2022-03). Parametry poszczególnych wskaźników znajdują się we właściwym stanie ochrony i założono ich utrzymanie w stanie FV (właściwym).

Siedlisko 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*)

Powierzchnia siedliska w obszarze według SDF (aktualizacja 2022-03) wynosi 1,63 ha. Założono utrzymanie wszystkich wskaźników, które zostały ocenione jako właściwe (FV), natomiast w zakresie wskaźnika „martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości” założono poprawę ze stanu złego (U2) tj. <3 szt./ha do stanu właściwego (FV), tj. > 5 szt./ha. Służy temu działanie ochronne „Zapobieganie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametru specyficznej struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych i zamierających drzew (także złomy i wywroty) o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 3 sztuk/ha”. Niemniej jednak, wyjaśnić należy, iż cel ten możliwy będzie do osiągnięcia przy założeniu udziału naturalnych procesów ekologicznych prowadzących do poprawy stanu wskaźnika, tj. naturalnym procesom starzenia i wydzielania drzew oraz powstania uszkodzeń drzew stanowiących mikrosiedliska lub rozwijających się w mikrosiedliska. W zakresie wskaźnika „gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy” zaplanowano dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez stopniowe usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie, dążąc aby docelowo udział gatunków obcych ekologicznie (sosny) nie przekraczał 10% w drzewostanie, zaś udział gatunków obcych geograficznie (świerk, modrzew) nie przekraczał 1% w drzewostanie oraz odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska: lipą drobnolistną, dębem szypułkowym, z możliwym, mniejszym udziałem klonu zwyczajnego *Acer platanoides*, klonu jawora *Acer pseudoplatanus* oraz dopuszczalnym udziałem drzew iglastych (sosna) w ilości nie przekraczającej 10% powierzchni. Osiągnięcie celu polegającego na poprawie wskaźnika ze stanu złego (U2) do właściwego (FV) wykracza poza horyzont czasowy obowiązującego PZO.

Gatunek 1437 Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*

W ramach prac nad planem zadań ochronnych określono liczebność leńca na 42 pędy lub 9 osobników generatywnych. Wartości te bazują na badaniach terenowych i cechują się wysoką jakością danych. W SDF (aktualizacja marzec 2022) liczebność, która określona jest na poziomie 230 osobników oparta jest o szacunki wykonane przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny z roku 2009. Należy zwrócić uwagę, iż dane pochodzące z WZS często nie były poprzedzone inwentaryzacjami lub przeprowadzono je częściowo. Prace niejednokrotnie były wyłącznie kameralne i skupiały się na zbiorze dostępnych danych literaturowych, co przekłada się na ich średnią jakość. Powyższe może tłumaczyć zakres różnic w liczebności. Ponadto gatunek ten podlega silnym

fluktuacjom między sezonami, które nie pozostają bez wpływu na poziom liczebności. Perspektywy ochrony gatunku są dobre. Gatunek utrzymuje się na stanowisku od wielu lat, a liczebność populacji stwierdzona na podstawie badań ulega jedynie nieznacznej fluktuacji. W związku z powyższym Standardowy Formularz Danych wymaga zmiany w tym zakresie. Zmianę zaplanowano po uzyskaniu kolejnych danych monitoringowych w ramach prac nad aktualizacją PZO dla obszaru. Na potrzeby niniejszej zmiany założono utrzymanie parametrów populacji na dotychczasowym, niezadawalającym poziomie (U1), tj. liczebność populacji 25-50 i/lub mniejsza, niż w poprzednim okresie monitoringowym, ale nie więcej niż o 25% oraz liczba (%) osobników generatywnych na poziomie 10-25% populacji, zgodnie z treścią metodyki monitoringu opublikowanej w Perzanowska J. (red.) 2012. Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.

Po opracowaniu wyżej opisanych zmian zapisów w obowiązującym PZO, zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. Niemniej jednak mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo uczestników zrezygnowano ze spotkań stacjonarnych z Zespołem Lokalnej Współpracy, na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...) (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842 ze zm.). Projekt zmiany zarządzenia wysłano do Zespołu Lokalnej Współpracy elektronicznie. W ramach współpracy nie wpłynęły żadne uwagi.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w treści projektu.

Informacje o zamiarze przystąpienia do zmiany planu zadań ochronnych w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku nr RDOŚ-Gd-WOC.6320.13.2021.AP.2 z dnia 15.11.2021 r. umieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, przesłano do Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz Urzędu Gminy Kościerzyna z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń. Ponadto informację opublikowano w prasie (Obwieszczenie RDOŚ-Gd-WOC.6320.9.2021.AL.1 z dnia 15.11.2021 r.) Gazeta Wyborcza 23.11.2021 r.

Projekt zmiany zarządzenia udostępniono publicznie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.). Udział społeczny został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku nr RDOŚ-Gd-WOC.6320.13.2021.APT.3 z dnia 14.12.2021 r. na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, przesłane do Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz Urzędu Gminy Kościerzyna z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń, a także ogłoszone w prasie (Obwieszczenie RDOŚ-Gd-WOC.6320.31.2021.AL.1 z dnia 15.12.2021 r) Gazeta Wyborcza 21.12.2021 r.

W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych pismem ZO.7210.12.2021 z dnia 17.12.2021 r. (wpływ 20.12.2021 r.) nie wniosła uwag do przedmiotowego projektu.

Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych ekoport.gov.pl (pod numerem karty 12/2022).

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie

i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr PN-I.0041.7.2022.ESR z dnia 21 marca 2022 r.

Po uzgodnieniu z wojewodą do projektu zarządzenia wprowadzono następujące zmiany:

- 1) uaktualniono podstawy aktów prawnych;
- 2) poprawiono nazwy gatunkowe roślin;
- 3) dodano w uzasadnieniu brakujący opis zmian dla siedliska 7410 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 4) uwzględniono zmiany w metodyce oceny liczebności leńca bezpodkwiatkowego;
- 5) doprecyzowano zapisy dla siedliska 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- 6) doprecyzowano w załączniku i treści uzasadnienia nazwy siedlisk;
- 7) skorygowano stylistykę i interpunkcję.

Z uwagi na wprowadzone zmiany projekt przekazano ponownie do uzgodnienia z Wojewodą Pomorskim w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.). Projekt został uzgodniony pismem nr PN-I.0041.25.2022.ES z dnia 18 lipca 2022 r.